

Tekst door Teuntje Klinkenberg, voorgedragen door Huub van der Lubbe

De man van wie u hier het portret ziet is Willy la Croix. De grootvader van mijn vrouw Teuntje. Zij heeft hem niet gekend. Hij haar niet en zij hem niet. Behalve dan uit de verhalen. Willy la Croix, een van de rechtvaardigen die in verzet kwamen, was communist. Als architect bij de dienst Stadsontwikkeling van de gemeente Amsterdam mocht hij geen lid van de Communistische Partij zijn, dus sloot hij zich aan bij de illegale ambtenarengroep die vanaf het begin van de oorlog betrokken was bij het verzet.

Willy bracht de illegale krant De Waarheid langs met het werkelijke nieuws over de kampen en het oostfront. In april 1942 werd hij midden in de nacht met zijn vrouw Grethe opgepakt en opgesloten in het Huis van Bewaring in Amsterdam. Zijn vrouw kwam na zes weken vrij, maar Willy werd in juni 1942 overgebracht naar Kamp Amersfoort. In maart 1943 kwam hij in Kamp Vught aan, waar hij mee moest werken aan het bouwen van de barakken. Dit portret is toen gemaakt, hier in Vught, door de tekenaar W. Adolf, een medegevangene.

Niet alleen het portret - als je goed kijkt kan je de vouwlijntjes zien zitten - maar ook vele piepkleine briefjes werden het kamp uitgesmokkeld in de zomen van zijn vuile was. Hiermee probeerde hij wanhopig het contact met zijn gezin te onderhouden. In zijn prachtige architectenhandschrift schreef hij dat hij het niet zou overleven als hij 'naar daarginds' zou worden gestuurd. En zo geschiedde: kort na Dolle Dinsdag, op 5 september 1944, werd hij met een van de laatste transporten naar Kamp Sachsenhausen in Duitsland gedeporteerd. Twee weken later stierf hij aan de tyfus. Hij was pas achtendertig jaar.

Nu ben ik hier op deze 4^e mei om allen te herdenken voor wie de bevrijding te laat kwam. En om nog maar eens ten overvloede te laten horen dat mensen elkaar geen oorlogen moeten aan doen. Hier niet, nergens niet.

**Bij herdenking Nationaal Monument Kamp Vught
4 mei 2025**